

Retningslinjer for praksis del 2

Fireårig barnehagelærerutdanning Samling- og nettbasert

Universitetet i Sørøst-Norge Campus Notodden

Studieåret 2023/2024

Forord

Retningslinjer for praksis del 2 er en forlengelse av Retningslinjer for praksis del 1 med en spesifisering av de enkelte praksisperiodene i utdanningen. Dokumentet gjelder for deltidsmodellen, som er en fireårig nett- og samlingsbasert barnehagelærerutdanning på campus Notodden.

Del 2 beskriver innholdet i de ulike praksisperiodene, kriterier for vurdering av progresjon og konkretisering av det forpliktende arbeidet mellom campus Notodden og praksisbarnehager tilknyttet studiestedet.

Kriteriene for vurdering, slik de fremkommer i punkt 3 i Retningslinjer for praksis del 1, er bearbeidet og tilpasset måten praksisukene er organisert på ved campus Notodden. Dette er gjort for å oppnå en best mulig sammenheng mellom kriteriene og innholdet i praksisukene. Mal for vurderingsskjemaet er felles for Barnehagelærerutdanningen ved USN. Innholdet er hentet fra, og i tråd med dokumentet *PPP – Progresjon, profesjon og praksis i barnehagelærerutdanningen*. Innholdet er også knyttet til læringsutbyttebeskrivelsene i de aktuelle kunnskapsområdene som inngår i hver praksisperiode. Tilpasset skjema blir sendt ut til partnerbarnehage i forkant av hver praksisperiode, med unntak av de to første ukene i 1. semester.

Det er programleder som er ansvarlig for å overholde de overordnede rammene. Praksisrådgiver på campus Notodden skal sammen med campusteamet sørge for å koordinere og følge opp arbeidet sammen med de ulike profesjonsveilederne, faglærerne, studentene og partnerbarnehagene.

Notodden 11.05.2022

Revidert 01.06.2023

Janne Ekholdt Hilleren

Programleder for barnehagelærerutdanningen

Fakultet for humaniora, idretts- og utdanningsvitenskap

Innhold

1. Praksis i barnehagelærerutdanningen og helhetlig kompetanse	4
2. Progresjon for ledelse og praksis	4
3. Oversikt over praksis og kunnskapsområder	5
4. Praksis 1. studieår – Ledelse av seg selv og barn	6
5. Praksis 2. studieår – Ledelse av barn og medarbeidere	9
6. Praksis 3. studieår - Ledelse av barn og barnehagen	16
7. Praksis 4. studieår	25
8. Et forpliktende samarbeid	26
9. Mal for vurderingsskjema	27

1. Praksis i barnehagelærerutdanningen og helhetlig kompetanse

Rammeplan for barnehagelærerutdanning vektlegger studentens evne og vilje til selvstendighet, ansvarlighet og læringskompetanse. Mellommenneskelige ferdigheter og kompetanse om kommunikasjon er sentralt i profesjonsutøvelsen. Praksisopplæringen og teoristudiene skal til sammen gi studentene det nødvendige grunnlaget for å handle profesjonelt som barnehagelærere. Det skal være økte krav til studentens kompetanse fra første til siste praksisdag i studiet.

- **Faglig kompetanse** – kunnskap om barn, barndom og pedagogisk arbeid med små barn, kunnskap om teorier og arbeidsformer og evne til å anvende disse kunnskapene i praktisk arbeid i barnehagen.
- **Didaktisk kompetanse** – evne til å planlegge, gjennomføre og vurdere pedagogisk arbeid tilpasset barnegrupper og enkeltbarns forutsetninger, samt evne til å sette i verk forebyggende tiltak. Studenten skal kunne ivareta prinsippene om barns rett til medvirkning.
- **Sosial kompetanse** – forståelse for viktigheten av et omsorgs- og læringsmiljø preget av samspill, varme, kreativitet, glede og humor og opplevelse av mestring for alle. Studenten må vise evne og vilje til å etablere nært samarbeid med barnehagens personale, barnas hjem, medstudenter og andre samarbeidspartnere, samt ha kunnskap om og ferdigheter i kommunikasjonsteori i relasjon til ledelse, samarbeid og pedagogisk veiledning.
- **Endrings- og utviklingskompetanse** – kunnskap om organisasjonskultur og om hvordan en organisasjon utvikler seg, være orientert om samfunnsendringer som har betydning for barnehagen, samt ha evne til å ta initiativ, håndtere endringer og til å prege utviklingen i barnehagen.
- **Profesjonsetisk kompetanse** – evne til selvrefleksjon, det vil si å reflektere over egne verdier, holdninger og væremåter i forhold til andre mennesker (for eksempel viktigheten av å holde avtaler, møte presis og være en god modell for barna), kunne sette et etisk fokus på barnehagens og skolens verdigrunnlag og evne til å reflektere kritisk over etiske utfordringer i yrket.

2. Progresjon for ledelse og praksis

I de nasjonale retningslinjene for barnehagelærerutdanningen (UHR, 2018 s. 8) er det tre hovedfokus for ledelse beskrevet som en progresjon i studieløpet. Hvert studieår har hentet hovedoverskrift fra denne:

- Ledelse av seg selv og barn
- Ledelse av barn og medarbeidere
- Ledelse av barn og barnehagen

3. Oversikt over praksis og kunnskapsområder

Nedenfor følger en oversikt over hvordan praksisdagene er fordelt i de ulike studieårene. I tillegg viser tabellen hvilke kunnskapsområder som inngår i barnehagelærerutdanningen, hvordan de er fordelt og antall studiepoeng.

	1. studieår		2. studieår		3. studieår		4. studieår	
	1.semester	2.semester	3.semester	4.semester	5.semester	6.semester	7.semester	8.semester
PRAKSIS	10 dager praksis	20 dager praksis	10 dager praksis + 5 dager praksis overgang barnehage/skole	15 dager praksis	15 dager praksis	15 dager praksis	Ingen praksis	10 dager praksis
KUNNSKASOMRÅDER	BLKKK 30 stp Kunst, kultur & kreativitet		BLBUL2 10 stp Barns utvikling, lek & læring 2		BLLSU 15 stp Ledelse, samarbeid & utvikling	BLSRLE 20 stp Samfunnsfag religion & etikk	Fordypning 30 stp Valgfritt To samlinger á 3 dager	Fordypning 30 stp Valgfritt
	BLBUL1 20 stp Barns utvikling, lek & læring		BLNHB 20 stp Natur, helse & bevegelse					BLBAC 15 stp Bacheloroppgave
			BLSTM 20 stp Språk, tekst & matematikk					

4. Praksis 1. studieår – Ledelse av seg selv og barn

Studenten skal i løpet av første studieår starte sin profesjonsdannelse og få en begynnende forståelse av hva ledelse kan innebære i barnehagen. Det er kunnskapsområdene *Barns utvikling, lek og læring* og *Kunst, kultur og kreativitet* (heretter BLBUL1 og BLKKK) som er studentenes faglige grunnlag for hele det første året.

Hovedfokuset i 1. semester er å være en observerende student i møte med barn og barnehage. Studenten skal i tillegg vise initiativ knyttet til deltagelse i barns lek, utforskning og undring. Studenten skal utvikle forståelse for egen væremåte, og hvordan hun/han virker inn i ulike relasjoner.

Gjennom aktiv deltagelse, observasjon og refleksjon skal studenten få en begynnende forståelse av barn og barnehagen. Praksislærer er en betydningsfull rollemodell i studentens profesjonsdannelse. Forholdet praksislærer-student blir å regne som mester og svenn. Studentens deltagelse, observasjon og refleksjon skal knyttes til hennes/hans begynnende profesjonsdannelse med særlig fokus på ledelse av seg selv og barn.

Praksis 1. semester, 10 dager

Forarbeid

Studenten skal lage en presentasjon av seg selv med bilde, og i tillegg en kort beskrivelse av forventinger knyttet til seg selv, praksislærer og praksisbarnehagen. Disse dokumentene skal sendes til praksislærer/styrer torsdag uken før praksis. I mailen skal studenten i tillegg informere om arbeidstid og avklare eventuelle spørsmål knyttet til klær eller annet. Studentens og barnehagens forventninger skal gjennomgås første dag i praksis. Studenten må gjøre seg kjent med barnehagens årsplan og avdelingens planer.

Oppgaver første uke

Studenten skal

- Arbeide for å opprette kontakt med barnas foreldre, og barnehagens personale har ansvar for å presentere studenten.
- Ta en aktiv rolle under måltider, i garderoben og i lek inne og ute.
- Observere dagliglivet i barnehagen og spesielt legge merke til barns lek, ved å rette oppmerksomheten mot «fagene» i leken:
  - **Drama:** Hvordan kommer fiksjon til syne?
  - **Forming:** Hvilke materialer/ materiell er tilgjengelig i barnehagen, og hvilken betydning har materialene i barns lek/ utforskning?
  - **Musikk:** På hvilken måte kommer musikken til syne i barns lek/aktivitet?
  - **Pedagogikk:** Hvordan forstår du leken ut ifra et fenomenologisk perspektiv?
- Studenten skal sammen med praksislærer planlegge, gjennomføre og evaluere (hva, hvordan, hvorfor) ett eller flere måltider og ellers delta i barnehagens hverdagsliv.

I sine observasjoner skal studenten ha stor oppmerksomhet på hvordan de tolker det de ser (Løkken og Søbstad, 2013, s. 26-39).

Dokumentasjon og godkjenning

Studenten skal hver dag samle inntrykk de har fått gjennom observasjon i et skriftlig dokument. Teksten må være av en slik art at det gir mulighet til å danne seg en levende forestilling, som kan fungere som grunnlag for teoretisk refleksjon (Løkken & Søbstad, 2017, s. 53), og brukes i samtale med praksislærer.

Dokumentene leveres også praksislærere for godkjenning og skriftlige kommentarer, og en kopi oppbevares av praksislærer. Etter at praksislærers kommentarer er påført, skal studenten laste opp loggen i egen profesjonsmappe i Canvas. Fristen er innen to uker etter endt praksis.

Oppgaver andre uke:

Studenten skal

- Sammen med praksislærer planlegge, gjennomføre og evaluere (hva, hvordan, hvorfor) en estetisk opplevelse for og med barn, med utgangspunkt i observasjonen fra første uken. Hva er barna opptatt av? Hvordan barna uttrykker seg med/i/gjennom materialene. Studenten skal benytte materiell og fagkunnskaper fra drama, musikk og forming.

Studenten skal være deltagende observatør og skriftlig evaluere og reflektere over hva barna gjør, og hva de viser interesse for. Teksten legges i profesjonsmappen og fristen er to uker etter endt praksis.

Veiledning

Studenten skal ha minst 1,5 times veiledning pr uke, og skal levere skriftlig veiledningsgrunnlag (observasjoner, refleksjoner, spørsmål o.l) til og referat fra veiledningen (se for øvrig pkt. 1.6. og 1.7 i del 1). Veiledningen skal i hovedsak knyttes til de konkrete oppgavene.

Siste dagen i praksis skal studenten ha en samtale med praksislærer og få en skriftlig tilbakemelding.

2. semester, 20 dager

Praksisperioden bør starte med en samtale der dokumentasjonene og observasjonene fra forrige periode gjennomgås, og en grovplan settes opp. Læringsutbyttebeskrivelsene knyttet til BLKKK og BLBUL1, og vurderingskriteriene for progresjon i praksis bør gjennomgås i tillegg.

Oppgaver

På bakgrunn av dokumentasjon og observasjon fra forrige praksisperiode og læringsutbyttebeskrivelsene, skal studenten planlegge, gjennomføre og evaluere et arbeid som går over flere praksisdager. De didaktiske planene må begrunnes med teori fra BLKKK, BLBUL1 og Rammeplan for barnehagen.

Utover dette skal studenten ha ansvar for ulike hverdagsaktiviteter, og studenten skal gjennom hele praksisperioden ha fokus på å utvikle forståelse for egen væremåte, og hvordan dette virker inn i ulike relasjoner.

Veiledning

Studenten skal ha minst 1,5 times veiledning per uke. Studenten skal levere et skriftlig veiledningsgrunnlag til og referat fra hver veiledning (se for øvrig pkt. 1.6. og 1.7 i del 1). Veiledning skal knyttes til de konkrete oppgavene/planene, refleksjoner, spørsmål m.m. I tillegg skal minst ett av veiledningsgrunnlagene være basert på en observasjon gjort av studenten.

Dokumentasjonsperm

Studenten skal levere didaktiske planer, veiledningsgrunnlag, referater og annet skriftlig arbeid fortløpende til praksislærer som kommenterer og vurderer underveis i praksisperioden. Studenten skal samle dokumentene i en perm som leveres til praksislærer ved periodens slutt og på forespørsel fra praksislærer underveis i praksis. Studentens planer og evalueringer skal vise teoretisk forankring. Gjennom dokumentasjonspermen skal studenten vise begynnende refleksjons- og vurderingsevne, samt evne til skriftliggjøring av faglig kunnskap.

Refleksjonstekst

Studenten skal skrive en refleksjonstekst med tittelen «Å være student i praksis». Teksten skal handle om studentens eget læringsutbytte med utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelsene som beskrevet vurderinger. Studenten skal vise evne til å se seg selv utenfra ved å reflektere over egne kunnskaper og eget utviklingspotensial innenfor læringsutbyttebeskrivelsene. Teksten skal leveres til praksislærer som skal vurdere og gi skriftlige kommentarer på teksten. Studenten skal legge teksten med praksislærers kommentarer i profesjonsmappen sin i Canvas, innen to uker etter praksis. Teksten er et ledd i profesjonsdannelsen og kan brukes som et utgangspunkt for profesjonssamtaler med profesjonsveileder.

Krav til refleksjonstekst:

- Omfang på maks 1000 ord (inkludert litteraturliste).
- Skrifttype Times New Roman, skriftstørrelse 12 og linjeavstand 1,5.
- Forside med studentens navn, tittel på teksten og studieår.
- Innledning, hoveddel og avslutning.
- Teksten skal forankres i teori (APA 7th).
- Litteraturliste.

Vurdering

Studenten skal ha avsluttende samtale og en skriftlig vurdering basert på læringsutbyttebeskrivelsene for BLBUL1 og BLKKK og vurderingskriteriene for progresjon i praksis. Læringsutbyttebeskrivelsene er knyttet til de aktuelle kunnskapsområdene. Kriterier for vurdering av progresjon i praksis er knyttet til studentens begynnende helhetlige profesjonsdannelsen.

Kriterier for vurdering av progresjon i praksis;

Studenten:

- Anvender observasjon som grunnlag for å planlegge aktiviteter for og med barn.
- Forstår betydningen av didaktikk i pedagogisk arbeid.
- Viser evne til å reflektere over egen profesjonsutøvelse og ta imot veiledning.
- Analyserer, planlegger, gjennomfører, dokumenterer og reflekterer over pedagogisk virksomhet.
- Viser forståelse for barnehagens samfunnsmandat, mål og verdigrunnlag i planarbeid, og gjennom handling.
- Viser evne til skriftliggjøring av faglig kunnskap.

Læringsutbyttebeskrivelser knyttet til BLKKK og BLBUL1; Studenten:

- Legger til rette for og deltar i lek og skapende arbeid for og med barn.
- Viser gjennom handling forståelse for barns vennsbygging.
- Viser begynnende forståelse for hvordan anerkjennelse og omsorg kommer til syne i hverdagslivet i barnehagen.
- Observerer, planlegger, gjennomfører, dokumenterer og evaluerer (didaktisk planlegging) pedagogisk arbeid med utgangspunkt i kunnskapsområdene BLBUL1 og BLKKK.

Dokumentasjon som sendes praksiskontoret

Vurderingsskjema underskrives av student, praksislærer og styrer og leveres av studenten i Wiseflow. Ta kontakt med praksisrådgiver eller profesjonsveileder i praksis, dersom det er spørsmål.

5. Praksis 2. studieår – Ledelse av barn og medarbeidere

Praksis i andre studieår bygger videre på ledelse av barn fra første studieår. Studenten skal i tillegg få kjennskap til og tilegne seg kunnskaper om ledelse av medarbeidere i barnehagen.

Studenten har i løpet av andre studieår 30 dager praksis, hvor fem av dagene skal ha fokus på overgangen mellom barnehage og skole (UHR, 2018, s.7). Det er kunnskapsområdene *Barns utvikling, lek og læring, Natur, helse og bevegelse* og *Språk, tekst og matematikk* (heretter BLBUL2, BLNHB og BLSTM) som er studentenes faglige grunnlag for hele andre året, i tillegg til videre profesjonsdannelse (se pkt. 2 og 3 i del 1). Vurdering fra første studieår skal leveres til praksislærer første praksisdag.

3. semester – høst 15 dager

5 dager praksis: Overgang barnehage-skole

Barnehagen er en del av utdanningsløpet og som en følge av lovverket er barnehage og skole forpliktet et samarbeid. Derfor er 5 av de 100 dagene i barnehagelærerutdanningen forbeholdt praksis på 1.trinn i skolen. Fokuset i denne praksisuken er derfor at studenten skal få innblikk i og kjennskap til samarbeid, overgang og faglig sammenheng mellom barnehage og skole. Det skal gjennomføres fem dager i skolen (1.trinn) der studentene skal observere, samtale med lærer og intervju rektor. Studentene skal delta aktivt der det er naturlig i skolehverdagen, på en slik måte at det hensyntar enkelt elever og klassen i sin helhet. Studentenes arbeidstid i skolen inkludert pause, er 6,5 timer hver dag og de deltar på SFO enten før eller etter ordinær skoletid. Studentene skal ha 2 timer avsatt til gruppearbeid i løpet av uka. Praksisperioden gjennomføres i grupper på 4 eller etter avtale med praksislærer.

Forarbeid

Studentene skal forberede følgende før oppstart i praksis:

- En av studentene i praksisgruppen tar ansvar for å ta kontakt med rektor og lage avtale for oppmøte første dag, og gjennomføring av de fem praksisdagene ved skolen (f.eks fordeling SFO skole osv.)
- Utarbeide en intervjuguide som skal anvendes og gjennomføres i tråd med etiske retningslinjer for innhenting av informasjon (se oppgaver). Intervjuguiden skal leveres i egen mappe i Canvas og skal godkjennes av faglærer i BLBUL2 før den skal tas i bruk i intervjuet med rektor.

Oppgaver

Studenten skal:

- Gjennomføre intervju med rektor på skolen for å få kunnskap om hvordan skole og barnehage samarbeider for å trygge overgangen for barna.
- Gjennom observasjon i skolen og samtale med lærer i 1. klasse, skaffe seg kunnskap om lekens plass, i tillegg til fag og undervisningsformer i skolen.

Eksempelvis forslag til innhold i samtale med lærer:

- Reflektere muntlig over hva studentene har observert i skolehverdagen og synliggjøre kobling til kunnskapsområdene BLSTM og BLBUL2. Tips kan være det faglige innholdet i studentenes tverrfaglige profesjonsseminar: *Overgang barnehage skole*
- Vurderingskriteriene for progresjon og læringsutbyttene for BLBUL2 (se nedenfor)
- Referatføre både intervju og samtale
- Referatene skal skrives om til en kort refleksjonstekst som leveres i Canvas. Refleksjonsteksten skal vise/synliggjøre at studentgruppen har innsikt i kriteriene som nevnes under (kun ett dokument felles for en gruppe)

Vurdering

Studentene skal ha en skriftlig sluttvurdering basert på kriteriene og og læringsutbyttebeskrivelse nedenfor.

Kriterier for vurdering av progresjon i praksis;

Studenten:

- Har kjennskap til skolens pedagogiske arbeid med barn i tilknytning til skolestart
- Har kjennskap til skolens styringsdokumenter
- Kan reflektere over overgang og sammenheng mellom barnehage og skole.
- Viser engasjement og deltar i aktiviteter sammen med barna.

Læringsutbyttebeskrivelser for BLBUL2;

Studenten har:

- Kunnskap om barn som aktører i barnehagens omsorgs- leke- og læringsfelleskap, inkludert overgangen fra hjem til barnehagen, og fra barnehagen til skolen.
- Viser kunnskap knyttet til skole og barnehages arbeid og tilrettelegging i forbindelse med overgangen fra barnehage til skole

10 dager barnehagepraksis: Å være leder for barn og medarbeidere

Ledelse av medarbeidere innebærer hvordan studenten samarbeider med, og involverer medarbeiderne på avdeling/base i arbeidet sitt. Studenten skal gjennom aktiv deltagelse, observasjoner og refleksjoner tilegne seg viktig erfaring i hva det vil si å lede barn og medarbeidere. Praksislærer er medansvarlig for studentens progresjon, i tillegg til å være en viktig rollemodell som leder av pedagogiske prosesser.

Oppgaver

Studenten skal:

- Lage grovplan for perioden i samarbeid med praksislærer.
- Samtale med praksislærer om vurderingskriteriene for praksisperioden.
- Planlegge, gjennomføre og evaluere en aktivitet knyttet til hver av de to kunnskapsområdene BLSTM og BLNHB. Aktivitetene kan gjerne være tverrfaglig innenfor hvert kunnskapsområde, men dette er ikke et krav. Aktivitetene skal avklares i samarbeid med praksislærer og være lokalt tilpasset barnegruppa og den enkelte barnehages forutsetninger. Dersom det er hensiktsmessig, kan den enkelte aktivitet gjentas. Aktiviteten må utarbeides i tråd med kriteriene for vurdering av progresjon i praksis og hele eller deler av læringsutbyttebeskrivelsene for de to kunnskapsområdene BLSTM og BLNHB; se punkt om vurdering.
- Ledet en refleksjon på et avdelingsmøte. Utgangspunktet for refleksjonen er planene og den skriftlige dokumentasjonen fra én av aktivitetene beskrevet i punktet over.
- Delta aktivt og ha ansvar for enkelte hverdagsaktiviteter, samt involvere og samarbeide med medarbeidere på avdelingen/basen i arbeidet. Én av hverdagsaktivitetene kan for eksempel være garderobesituasjon eller måltid. Det er praksislærer som vurderer om studenten skal lage en fullstendig didaktisk plan for hver aktivitet.

- Levere saksliste, veiledningsgrunnlag og/eller praksisfortelling til veiledning, samt didaktiske planer til før- og etterveiledning til praksislærer, til avtalt tid.
- Skrive korte referat fra veiledning og andre møter studentene er med på i barnehagen.

Veiledning

Studenten skal ha minst 1,5 times veiledning per uke. Studenten skal levere skriftlig veiledningsgrunnlag til og referat fra hver veiledning (se del 1), (se film av Eva Bjerkholt som er tilgjengelig i studentens Canvasrom. Det anbefales at praksislærer og student ser denne sammen). Veiledning skal knyttes til kriterier for vurdering av progresjon og læringsutbyttebeskrivelser fra kunnskapsområdene. I tillegg bør det veiledes på de konkrete oppgavene studenten skal gjøre, og andre tematikker/ caser studenten søker veiledning på.

Refleksjonstekst

Studenten skal skrive en refleksjonstekst med tittelen «Å være leder av barn og medarbeidere i barnehagen». Teksten skal handle om studentens eget læringsutbytte med utgangspunkt i vurderingskriteriene, som beskrevet på side 13. Studenten skal vise evne til å reflektere over sin rolle som leder for barn og medarbeidere. Studenten skal vise evne til å se seg selv utenfra ved å reflektere over egne kunnskaper og eget utviklingspotensial innenfor læringsutbyttebeskrivelsene.

Teksten leveres praksislærer som vurderer og gir skriftlige kommentarer. Teksten med kommentarer legges i egen mappe i profesjonsrommet på Canvas innen to uker etter praksis.

Krav til refleksjonstekst:

- Omfang på maks 800 ord (inkludert litteraturliste).
- Skrifttype Times New Roman, skriftstørrelse 12 og linjeavstand 1,5.
- Forside med studentens navn, tittel på teksten og studieår.
- Tydelig innledning, hoveddel og avslutning.
- Det som skrives skal forankres i teori (APA 7th).
- Litteraturliste.

Dokumentasjonsperm

Studenten skal levere didaktiske planer, veiledningsgrunnlag, referater og annet skriftlig arbeid fortløpende til praksislærer som kommenterer og vurderer dokumentasjonen underveis i praksisperioden. Studenten skal samle disse dokumentene i en perm som skal leveres til praksislærer ved periodens slutt, og på forespørsel fra praksislærer underveis i praksis. Planer og evalueringer skal ha en teoretisk forankring. Gjennom dokumentasjonspermen skal studenten vise refleksjons- og vurderingsevne, samt evne til skriftliggjøring av faglig kunnskap.

Vurdering

Studenten skal ha en avsluttende samtale og en skriftlig sluttvurdering basert på kriteriene og læringsutbyttebeskrivelsene nedenfor.

Kriterier for vurdering av progresjon i praksis

Studenten:

- Samarbeider med og involverer medarbeiderne på sin avdeling/base i planlegging, gjennomføring og vurdering av oppgavene.
- Viser innsikt og forståelse for veiledning, personalarbeid, foreldresamarbeid, samspill og ledelse i en lærende barnehage.
- Reflekterer over egen utvikling som barnehagelærer og leder.
- Viser seg som ansvarsbevisst, nærværende og engasjert voksen.
- Har relasjonell forståelse og kompetanse og mestrer kommunikasjon med barn, foresatte og medarbeidere.

Læringsutbyttebeskrivelser for BLBUL2

Studenten:

- Kan planlegge, begrunne, samarbeide om og reflektere over pedagogisk arbeid i lys av praksiserfaring, teori og forskning, og inkludere barns erfaringer og interesser, samt legge til rette for medvirkning i dette arbeidet.

Læringsutbyttebeskrivelser for BLSTM;

Studenten:

- Kan skape et inkluderende lesefellesskap, og et variert leke- og læringsmiljø for matematisk og språklig utforskning, fortelling og høytlesing.

Læringsutbyttebeskrivelser for BLNHB

Studenten:

- Kan planlegge, tilrettelegge, gjennomføre og evaluere aktiviteter med barn i ulike miljø, med spesiell vekt på bevegelseslek i naturen samt opplevelse og utforskning av naturen.

Dokumentasjon av studentens praksis

Sluttvurdering leveres av studenten i Wiseflow, ferdig utfylt og med underskrift av student, praksislærer og styrer. Ta kontakt med praksisrådgiver eller profesjonsveileder i praksis, dersom det er spørsmål.

4. semester – vår 15 dager

15 dager barnehagepraksis: Å være leder for barn og medarbeidere!

Studenten skal gjennomføre praksis i samme barnehage som i 3. semester, og periodene skal ses i sammenheng. Kompetanse i kunnskapsområdet BLBUL2, BLSTM og BLNHB vektlegges også i denne praksisperioden, i tillegg til profesjonsdannelse (se pkt. 2 og 3 i del 1).

Gjennom prosjektarbeid skal studenten øve seg på å lede barn og medarbeidere gjennom involvering og samarbeid. Ledelse av medarbeidere innebærer at studenten samarbeider med, og involverer medarbeiderne på avdeling/base i arbeidet sitt. Studenten skal gjennom aktiv deltagelse, observasjoner og refleksjoner tilegne seg viktig erfaring i hva det vil si å lede barn og medarbeidere. Praksislærer er medansvarlig for studentens progresjon, i tillegg til å være en viktig rollemodell som leder av pedagogiske prosesser.

Forarbeid

Studenten skal

- Skrive forventinger til seg selv, praksislærer og perioden generelt, med utgangspunkt i utviklingsmålene fra forrige praksisperiode. Forventingene skal gjennomgås med praksislærer én av de første dagene i praksis.
- Ta kontakt med praksislærer for samtale om tema for prosjektet.

Oppgaver

Studenten skal:

- Lage grovplan for perioden i samarbeid med praksislærer.
- Samtale med praksislærer om vurderingskriteriene for perioden.
- Planlegge, gjennomføre og evaluere et prosjektarbeid med en gruppe barn over minimum tre ganger. Studenten skal involvere og samarbeide med medarbeiderne på avdelingen/basen. Prosjektarbeidet kan ses i sammenheng med barnehagens allerede planlagte aktiviteter, men utgangspunktet for prosjektet skal knyttes til barns erfaringer og interesser. Prosjektet skal samtidig faglig forankres i enten BLSTM eller BLNHB, eller en kombinasjon av disse (se læringsutbyttebeskrivelsene lengre ned i dokumentet).
- Planlegge, gjennomføre og evaluere «møte» med barn og foreldre (i hente- og bringesituasjoner), med spesielt fokus på foreldresamarbeid. Dette skal gjennomføres flere ganger i løpet av perioden.
- Lede en refleksjon på et avdelingsmøte med utgangspunkt i en fortelling eller en digital dokumentasjon.
- Delta aktivt i hverdagsaktiviteter med ansvar for enkelte daglige situasjoner.
- Levere saksliste, veiledningsgrunnlag og/eller praksisfortelling til veiledning, samt didaktiske planer til før- og etterveiledning til praksislærer, til avtalt tid.
- Skrive referat fra veiledning og andre møter studenten er med på i barnehagen.

Veiledning

Studenten skal ha minst 1,5 times veiledning per uke. Studenten skal levere skriftlig veiledningsgrunnlag til og referat fra hver veiledning (se også del 1). Veiledning skal knyttes til kriterier for vurdering av progresjon og læringsutbyttebeskrivelser fra kunnskapsområdene, som også vil henge sammen med de konkrete oppgavene studenten skal gjøre i praksis.

Dokumentasjonsperm

Studenten skal levere didaktiske planer, veiledningsgrunnlag, referater og annet skriftlig arbeid fortløpende til praksislærer som kommenterer og vurderer dokumentasjonen underveis i praksisperioden. Studenten skal samle disse dokumentene i en perm som leveres til praksislærer ved periodens slutt og på forespørsel fra praksislærer underveis i praksis. Planer og evalueringer skal vise teoretisk forankring. Gjennom dokumentasjonspermen skal studenten vise refleksjons- og vurderingsevne, samt evne til skriftliggjøring av faglig kunnskap.

Refleksjonstekst

Studenten skal skrive en refleksjonstekst med tittelen «Jeg som leder av barn og medarbeidere i prosjektarbeidet» som skal handle om studentens eget læringsutbytte med utgangspunkt i vurderingskriteriene. Studenten skal vise evne til å reflektere over sin rolle som leder for barn og samarbeidspartner for medarbeidere knyttet til arbeidet med prosjektoppgaven. Teksten leveres praksislærer som gir skriftlige kommentarer. Studenten skal legge teksten med praksislærers kommentarer i profesjonsrommet sin i Canvas innen to uker etter praksis. Teksten er et ledd i profesjonsdannelsen og kan brukes som et utgangspunkt for profesjonssamtaler med profesjonsveileder i praksis.

Krav til refleksjonstekst:

- Omfang på maks 1000 ord (inkludert litteraturliste).
- Skrifttype Times New Roman, skrifttype 12 og linjeavstand 1,5.
- Forside med studentens navn, tittel på teksten og studieår.
- Innledning, hoveddel og avslutning.
- Det som skrives skal forankres i teori (APA 7th).
- Litteraturliste.

Vurdering

Studenten skal ha en avsluttende samtale og en skriftlig sluttvurdering basert på kriteriene og læringsutbyttebeskrivelsene nedenfor.

Kriterier for vurdering av progresjon i praksis

Studenten skal:

- Lede prosjektarbeid med barn.
- Anvende pedagogisk dokumentasjon.
- Bruke digitale verktøy som en del av dokumentasjonsarbeidet.

- Inkludere barns erfaringer, interesser og rett til medvirkning i det pedagogiske arbeidet.
- Se barn som kompetente deltakere i pedagogisk arbeid.
- Ha relasjonell forståelse og kompetanse
- Mestres kommunikasjon og samarbeid med barn, foreldre og medarbeidere.

Læringsutbyttebeskrivelser for BLBUL2

Studenten

- Kan legge til rette for et godt samarbeid med barns foresatte.

Læringsutbyttebeskrivelser for BLSTM

Studenten

- Kan veilede, lede og kritisk reflektere over arbeidet med språk, tekst og matematikk i barnehagen

Læringsutbyttebeskrivelser for BLNHB

Studenten

- Kan være medvirkende og kan opptre inspirerende sammen med barn på ulike alderstrinn ved måltider, bevegelseslek, naturopplevelser og naturfaglig utforskning til alle årstider

Dokumentasjon av studentens praksis

Sluttvurdering leveres av studenten i Wiseflow, ferdig utfylt og med underskrift av student, praksislærer og styrer. Ta kontakt med profesjonsveileder i praksis, eller praksisrådgiver dersom det er spørsmål.

6. Praksis 3. studieår - Ledelse av barn og barnehagen

I praksis tredje studieåret skal studenten få kjennskap til og tilegne seg kunnskaper om ledelse av barn og barnehagen. Fokuset er faglig leder og personalleder i barnehagen, og som bidragsyter til å styrke barnehagen som lek-, lærings- og utviklingsarena. Praksisperioden er nært knyttet til kunnskapsområdet LSU, og praksis skal gi studentene erfaringer med pedagogisk ledelse i barnehagen.

5. semester – høst 15 dager

3. studieår 15 dager (3 uker)

I denne perioden er det ledelse av barn og barnehagen som er overordnet ramme og pedagogisk ledelse er hovedfokus. Studenten skal delta aktivt i arbeidet med barn og personale i alle

barnehagens aktiviteter og gjøremål. Oppgaver, erfaringer og kompetanse fra tidligere praksisperioder ligger som et grunnlag for all senere praksis, og det forutsettes derfor at arbeidsoppgaver som er en naturlig del av barnehagelærerprofesjonen integreres på en mest mulig naturlig måte. Eksempler på slike oppgaver er deltakelse i, ansvar for og ledelse av ulike hverdagssituasjoner, ledelse av organiserte aktiviteter som lekegrupper, samlinger osv. og deltakelse i foreldresamarbeid. En naturlig del av helhetlig pedagogisk ledelse er didaktisk arbeid. Dette innebærer planlegging, gjennomføring og evaluering som skal dokumenteres i form av didaktiske planer. Omfanget av slik skriftlig dokumentasjon skal tilpasses den enkelte student, og avgjøres i samarbeid mellom student og praksislærer ut fra en vurdering av studentens didaktiske og faglige kompetanse.

Før praksis:

- Studenten skal i emnet Ledelse, samarbeid og utviklingsarbeid (LSU) skrive et ledelsesnotat (et refleksjonsnotat om seg selv som leder).
- Studenten skal skrive et kort forventningsnotat.
- Studenten skal lage en skriftlig presentasjon av seg selv for barn, foreldre og personale i barnehagen.

Oppgaver i ledelsespraksis 3. studieår:

- I samarbeid med praksislærer skal studenten utarbeide en grovplan for perioden.
- Studenten skal gjennomføre et pedagogisk utviklingsarbeid hvor studentens egenutvikling som leder er det sentrale. Det pedagogiske utviklingsarbeidet beskrives senere.
- Studenten skal skrive en egevaluering ut fra vurderingskriteriene og levere til praksislærer midtveis i praksisperioden.
- Studentene skal gjennomføre **minimum 3 lederdager**, som kan være en inkludert del av utviklingsarbeidet. Det er ikke noe krav til at disse må være sammenhengende. Det er selvsagt lov å gjennomføre flere lederdager hvis dere ønsker det.
- Lederdagene skal gi studenten øvelse i helhetlig og daglig ledelse og fokusere på studentens utviklingspotensiale som leder for det pedagogiske arbeidet og personalet på avdelingen/basen.
- På et avdelingsmøte skal studenten lede en faglig refleksjon med utgangspunkt i en praksisfortelling eller case – oppgaven kan inngå i utviklingsarbeidet og lederdagene.
- Studenten skal utarbeide veiledningsgrunnlag etter avtale med praksislærer.
- Studenten skal skrive referat fra samtaler/veiledning.
- Studenten skal delta aktivt i midtveismøtet med praksislærer og faglærer (LSU).

Dokumentasjonsperm

Studenten skal levere didaktiske planer, sakslistor, veiledningsgrunnlag, referater og annet skriftlig

arbeid fortløpende til praksislærer som kommenterer og vurderer dokumentasjonen underveis i praksisperioden. Studenten skal samle disse dokumentene i en perm som skal leveres til praksislærer ved periodens slutt og på forespørsel fra praksislærer underveis i praksis. Planer og evalueringer skal være teoretisk og faglig forankret. Gjennom dokumentasjonspermen skal studenten vise god refleksjons- og vurderingsevne, samt evne til skriftliggjøring av faglig kunnskap.

Midtveisevaluering

- I praksisperioden skal studenten skrive en egevaluering med utgangspunkt i vurderingskriteriene for praksis. Studenten leverer sin evaluering til praksislærer før midtveismøtet eller etter avtale.
- På bakgrunn av studentens egevaluering skriver praksislærer en underveisvurdering av studenten (utgangspunkt i vurderingskriteriene for praksis). I underveisvurderingen skal det komme tydelig frem dersom studentens arbeid ikke er tilfredsstillende, og videre skal rutinene knyttet til «Melding om fare for ikke bestått praksis» følges dersom det er aktuelt.
- Før midtveismøtet bør student og praksislærer ha gjennomgått underveisvurderingen i fellesskap.
- Midtveisevalueringen er relevant for studentens profesjonelle utvikling og skal legges i studentens profesjonsmappe i Canvas.

Temaer for samtaler og veiledning med praksislærer:

- forventningsnotat og ledelsesnotat
- vurderingskriterier for perioden
- studentens praksisvurdering fra 2. klasse og utviklingsmål for LSU-praksis
- studentens arbeidsoppgaver, grovplan, dokumentasjon i praksis, veiledning, arbeidsvakter, møtedeltakelse m.m.
- studentens muntlige og skriftlige formuleringsevne
- vurdering av students væremåte og kommunikasjon med barn, personale og foreldre
- oppfølging av prosessen knyttet til utviklingsarbeidet spesielt
- studenten som leder for personalet
- studentens egnethet for yrket
- aktuelle ledelses- og kommunikasjonsprosesser
- faglige utfordringer og etiske dilemmaer i daglig arbeid
- barnehagens endrings- og utviklingsprosesser i personalgruppa

Det skal dokumenteres i referatene fra samtale- og veiledningstimene at de ulike temaene er diskutert, og referatene skal inneholde en oppsummering fra hvert punkt. Referatene skal legges i dokumentasjonspermen.

Samtale med styrer om:

- barnehagen som en lærende organisasjon med hovedfokus på personalets læring
- barnehagen som forebyggende arena og arbeid med tidlig innsats
- barnehagens rutiner for foreldresamarbeid
- barnehagens rutiner for samarbeid med eksterne instanser
- barnehagens kriterier for å være en god profesjonsutøver og leder

Det skal dokumenteres i referatene fra disse samtalene at de ulike temaene er diskutert, men referatene trenger ikke å inneholde utredninger fra hvert punkt. Det vil være opp til hver student hvordan hun/han vil tilegne seg disse opplysningene. Referatene skal legges inn i dokumentasjonspermen.

Vurdering høstsemesteret 3. studieår

Vurdering av praksis gjøres på grunnlag av generell gjennomføring og utførelse av beskrevne arbeidsoppgaver. Følgende kriterier skal være styrende for midtveis- og sluttvurderingen:

Vurderingskriterier for praksis

Sosial kompetanse

- Studenten viser god innsikt i og forståelse for egen væremåte og handlingsvalg i relasjon til barn, medarbeidere, foreldre og andre samarbeidspartnere. Dette kommer til uttrykk gjennom at studenten har evne til å sette ord på, og reflektere rundt egne handlinger i samspill med nevnte parter. Slik refleksjon vil være en naturlig del av veiledning, refleksjonssamtaler og andre samtaler.
- Studenten viser god evne til å endre egen praksis ut fra refleksjon og veiledning.
- Studenten viser god evne til samhandling med barn, medarbeidere, foreldre og andre samarbeidspartnere der det er naturlig og relevant.

Faglig og didaktisk kompetanse

- Studenten bruker PYT (praktisk yrkest teori) på en god og relevant måte gjennom å ta initiativ og delta aktivt i faglige drøftinger på møter og i det daglige arbeidet. PYT vil også være en naturlig del av ledelsesprosesser, hverdags situasjoner og foreldresamarbeid.
- Studenten arbeider med kategoriene knyttet til didaktisk relasjonstenkning på en god måte gjennom tydelig teoretisk forankring og begrunnelse, samt ved å vise god evne til gjennomføring, evaluering og justering av eget arbeid.
- Studenten har god didaktisk kompetanse, og dette kommer til uttrykk i det

pedagogiske arbeidet med både barn og personale, og i didaktiske planer.

Endrings- og utviklingskompetanse

- Studenten viser god innsikt i og forståelse for egen utvikling som leder.
- Studenten gjennomfører utviklingsarbeid og lederdager på en god måte. Dette kommer til uttrykk gjennom studentens ledelsesutøvelse, og gjennom gode refleksjons- og samarbeidsprosesser med praksislærer og personale.

Yrkesetisk kompetanse

- Studenten har evne til å gjøre profesjonsetiske vurderinger, og viser god kompetanse i å identifisere, drøfte og håndtere etiske dilemmaer.
- Studenten er en ansvarsbevisst voksen som er nærværende og engasjert i barnas og personalets trivsel og utvikling.
- Studenten viser gjennom sin ledelsesutøvelse god forståelse for barnehagens samfunnsmandat, mål og verdigrunnlag.

Sluttvurdering av studentens praksis

Sluttvurdering etter gjennomført praksis signeres av student, praksislærer og styrer. Studenten laster opp vurderingen i Wiseflow innen 2 uker etter siste dag i praksis. Ved forsinket eller utsatt praksis må studenten avtale endret innleveringstidspunkt med praksisrådgiver.

Ta kontakt med profesjonsveileder i praksis, eller praksisrådgiver dersom det er spørsmål. Praksis vurderes til bestått/ikke bestått.

Individuelt utviklingsarbeid

Kunnskapsområdet LSU belyser pedagogisk ledelse og arbeid med endring og utvikling i barnehagen. Refleksjon og evne til å se pedagogiske praksiser i ulike perspektiver samt å kunne begrunne og videreformidle disse, er grunnleggende kunnskaper hos barnehagelæreren. I praksis skal studenten gjennomføre et pedagogisk utviklingsarbeid, med fokus på egen utvikling som leder. Etter gjennomført utviklingsarbeid skal studenten skrive en faglig refleksjonstekst med egen lederutvikling som hovedtema. Den faglige refleksjonsteksten er eksamen i LSU.

Krav til besvarelsen er beskrevet senere i dokumentet.

Gjennomføring av utviklingsarbeidet

Utviklingsarbeidet skal gjøres individuelt og studenten skal ha fokus på seg selv som leder. Ut fra emneplanen i LSU er følgende områder spesielt sentrale for studenten i utviklingsarbeidet:

- kritisk refleksjon over seg selv om leder
- forståelse for barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag
- utøvelse av ledelse og bevisst bruk av ulike teorier, modeller og verktøy innen ledelse
- didaktisk kompetanse knyttet til det pedagogiske arbeidet med barn og medarbeidere og knyttet til ledelse (planlegge, begrunne, gjennomføre, dokumentere og evaluere pedagogisk arbeid)

Forberedelse:

- Utviklingsarbeidets innhold skal utarbeides i samarbeid mellom student og praksislærer.
- Ledelsesnotatet sees som en del av forberedelsene til utviklingsarbeidet gjennom bevisstgjøring av ledelse og lederrollen.
- Studenten skal skygge (= observasjon i bevegelse) praksislærer i det daglige arbeidet, og samtidig skrive notater som grunnlag for veiledning og samtale. Utviklingsarbeidet og skyggeprosessen spesielt, er beskrevet mer utfyllende i veileder-heftet «Lederutvikling i emnet Ledelse, samarbeid og utviklingsarbeid» (Sell et al., 2020) som er sendt til praksisbarnehagene.
- Ut fra observasjonene skal studenten lage en problemstilling som omhandler et ledelsesområde studenten ønsker/trenger å øve på. Problemstillingen skal fokusere på studentens utvikling av seg selv som leder.
- Problemstillingen skal godkjennes av praksislærer.
- Ledelsesområdet som studenten velger å fordype seg i gjennom problemstillingen blir fokus i utviklingsarbeidet.
- Veiledningsgrunnlagene og problemstillingen skal legges i dokumentasjonspermen.

Gjennomføring:

- Skyggeperiode - uke 1:
  - Studenten skal skygge praksislærer i det daglige arbeidet i 2 skyggeøkter á ca. 2 timer.
  - Studenten «samler» ledessituasjoner og noterer det lederen gjør.
  - Studenten skriver feltnotater og samtaler med praksislærer underveis i skyggingen.
  - Ut fra feltnotatene og samtalene fra skyggingen skal studenten identifisere interessante ledessituasjoner/-temaer som grunnlag for refleksjon og veiledningssamtaler med praksislærer.
  - Studenten leverer veiledningsgrunnlag om områder/situasjoner innenfor ledelse som studenten ønsker å snakke om til praksislærer.
- Analyse, veiledning og formulering av problemstilling - uke 1-2:
  - Diskusjon og refleksjon over studentens veiledningsgrunnlag.

- Studenten skal sammen med praksislærer komme frem til en problemstilling som belyser et område innen ledelse, og dette området skal studenten undersøke ved å gjøre lederhandlinger.
  - Problemstillingen skal handle om studentens egen utvikling som leder og skal starte med følgende ordlyd: «Hvordan kan jeg som leder for personalet ...».
- Utprøving av lederhandlinger - uke 2-3:
    - Studenten skal prøve ut lederhandlinger i en avtalt periode ved å følge en aksjonsspiral.
    - Lederhandlingene må være i tråd med valgt problemstilling.
    - Lederhandling 2 skal gjennomføres på bakgrunn av erfaringer og evaluering fra lederhandling 1.
    - Evalueringer, veiledningsnotater, planer, referater osv. fra gjennomføringsfasen skal samles i dokumentasjonspermen.

Etterarbeid:

- Studenten skriver en faglig refleksjonstekst med utgangspunkt i ledelsesnotatet og prosessen med utviklingsarbeidet. Refleksjonsteksten skrives etter praksis og det gis veiledning av faglærer.

Krav til faglig refleksjonstekst eksamen

Teksten skal ha et omfang på ca. 2500 ord, teller 100 % av endelig karakter i emnet LSU og skal ha følgende oppbygging:

- Innledning: Kort beskrivelse av utviklingsarbeidet, med problemstilling og begrunnelse.
- Teoridel: Redegjørelse for relevant ledelsesteori ut fra valgt tema og problemstilling.
- Metodedel: Kort om gjennomføring av utviklingsarbeidet: skygging, aksjonsspiral og lederhandlinger.
- Drøftingsdel: Egne erfaringer som leder i lys av valgt teori
- Konklusjon: Skrives ut fra stikkordene gjort – lært – lurt

6. semester - vår 15 dager

SRLE

Kunnskapsområdet som er i fokus denne praksisperioden er SRLE (Samfunn, religion, livssyn og etikk). I emneplanen for kunnskapsområdet beskrives det slik: «*Kunnskapsområdet retter særlig oppmerksomhet mot barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag i et samfunn preget av mangfold og sosial ulikhet. (...) Kunnskapsområdet skal gi innsikt i samfunnet som omgir barnehagen, fra lokalt til globalt nivå, barnehagens plass i samfunnet, barnehagen som organisasjon og som pedagogisk virksomhet.*»

SRLE er særlig relevant for å kunne planlegge og lede aktiviteter sammen med barn innenfor to av rammeplanens sju fagområder, og i praksisperioden skal alle arbeide med disse to fagområdene, *Etikk, religion og filosofi*, og *Nærmiljø og samfunn*.

Før praksis

Studentene skal:

- arbeide med emnets faglitteratur og være faglig godt forberedt for praksisperioden
- ha god kjennskap til barnehageloven og rammeplanen
- sette seg inn i barnehagens årsplan
- skaffe seg kjennskap til barnehagens didaktiske forutsetninger
- skrive forslag til egne mål for praksis med utgangspunkt i forrige praksisperiodes vurdering og pedagogisk grunnsyn som sendes praksislærer i løpet før praksisperioden starter. (Se vurderingskriterier for praksis lengre ned i dette dokumentet.)
- skrive utkast til en didaktisk plan for et pedagogisk opplegg knyttet til *Etikk, religion og filosofi* og *Nærmiljø og samfunn* som skal gjennomføres i praksis. Dette sendes praksislærer innen torsdagen i løpet uke 4 og diskuteres på første eller andre veiledning i praksis.

Praksislærer skal:

- delta på praksisforberedende møte
- gjøre studentene kjent med sine forventninger til studentene i praksisperioden.

Innhold i praksisperioden

I denne praksisperioden skal studenten bygge videre på sine kunnskaper og erfaringer innen observasjon og didaktisk planlegging.

Studenten skal:

1. Drøfte vurderingen fra forrige praksisperiode og egne mål for praksis med praksislærer ved oppstart av praksisperioden. (Hvis det er bytte av praksislærer siden forrige praksis må studenten ta ansvar for at praksislærer får vurderingen.)
2. Studenten skal legge til rette for opplevelser, utforsking og undring sammen med barna ved å lede planlagt innhold med personalet for en gruppe barn, der barns ulike forutsetninger, erfaringer og interesser er ivaretatt.

Hver student skal planlegge og gjennomføre et pedagogisk opplegg med barn, tilknyttet begge fagområdene «Etikk, religion og filosofi» og «Nærmiljø og samfunn». Studenten skal gjennom bruk av den didaktiske relasjonsmodellen forankre det pedagogiske opplegget i begge fagområdene, selv om fokuset ikke behøver være jevnt fordelt. Studentene kan samarbeide om et felles tema, men skal skrive hver sin didaktiske plan. Alle skal ha minimum to gjennomføringer av pedagogisk opplegg.

3. få erfaring i samarbeid og kommunikasjon med foreldre. Først og fremst gjelder det den uformelle daglige kommunikasjonen, men hvis mulig, er det ønskelig at studenten også kan

være til stede ved foreldresamtaler og delta på avdelingsmøter og andre møter (f.eks. pedagogmøter).

4. Reflektere rundt etiske utfordringer og egen lederrolle: Hver student skal skrive minst to refleksjonsnotater knyttet til etiske utfordringer i barnehagens dagligliv der egen lederrolle i enten pedagogisk ledelse, forholdet til barn, kolleger eller foresatte er tema. Disse drøftes med praksislærer i veiledning.

Skriving i praksis:

Studenten skal i løpet av praksis skrive:

- Loggbok med observasjoner, vurderinger og refleksjoner knyttet til studentens pedagogiske grunnsyn (skrives daglig, leveres ikke til praksislærer)
- Didaktisk plan, forarbeid, etterarbeid og evalueringer i tilknytning til denne
- To refleksjonsnotater knyttet til etiske utfordringer i barnehagens dagligliv
- Veiledningsgrunnlag til alle veiledninger (se ovenfor)
- Referater fra veiledningstimene (leveres praksislærer senest to dager etter veiledning)
- Referater fra møter studenten har deltatt på (samme frist som referater fra veiledningstimer)

Dokumentasjon:

Arbeidet med fagområdene skal synliggjøres for foreldre gjennom f.eks. bilder, tekst, tegninger, praksisfortellinger, etc. Det er ønskelig at studentene får et konkret sted til sin dokumentasjon; en del av en vegg, gulv e.l. slik at dokumentasjonen kan utvikles gjennom praksisperioden. Praksislærer og student drøfter hensikten med og nytten av slik dokumentasjon, og reflekterer over hva som evt gjør dokumentasjon til pedagogisk dokumentasjon.

Veiledning:

Praksislærer setter av minimum 1,5 time per uke pr. student til veiledning og tilbakemelding på oppgaver. Veiledningene kan gjennomføres både individuelt og i gruppe. Veiledningssamtalene skal i hovedsak være basert på et skriftlig veiledningsgrunnlag, som må leveres på forhånd. Veiledning kommer i tillegg til arbeidstiden, jf. 1.5.

Det skal foreligge en avtale om veiledning som del av grovplanen for hele praksisperiode

Studenten skal skrive referat fra alle veiledningstimer. En av veiledningssamtalene i praksisperioden skal omhandle foreldresamarbeid særlig knyttet til mangfold og ulikhet, og studenten skal formulere et veiledningsgrunnlag om dette temaet.

Praksisvurdering:

Studenten bør derfor få en muntlig midtveisvurdering. Både det som er bra og det studenten kan jobbe mer med bør komme fram her. Studenten skal med dette få en rimelig mulighet til å forbedre seg i løpet av praksisperioden.

Vurderingskriterier praksis

Studenten skal ha avsluttende samtale og en skriftlig vurdering basert på læringsutbyttebeskrivelsene for vurderingskriteriene for progresjon i praksis nedenfor.

Læringsutbyttebeskrivelser knyttet til BLSRLSN

Studenten kan:

- planlegge, gjennomføre og begrunne didaktiske aktiviteter knyttet til fagområdene *Etikk, religion og filosofi* og *Nærmiljø og samfunn* i rammeplan for barnehagen
- identifisere etiske utfordringer i barnehagens dagligliv, reflektere kritisk over disse og begrunne sine handlingsvalg
- gi barn opplevelser knyttet til ulike tradisjoner og læringsmuligheter i lokalsamfunnet, fremme etisk bevissthet i forhold til miljø og bærekraftig utvikling

Kriterier for vurdering av progresjon i praksis;

Studenten kan

- lede og veilede barnehagepersonalet i forbindelse med formelle og uformelle aktiviteter med barnegrupper, og kritisk vurdere egen pedagogiske ledelse og praksis
- vise relasjonskompetanse og kunne reflektere kritisk over egen rolle i kommunikasjon og samarbeid med foresatte og kollegaer
- øke sin generelle pedagogiske lederkompetanse
- reflektere over balansen mellom målstyrt pedagogisk ledelse og dialog med medarbeidere, og balansen mellom å ta hensyn til egne behov og være andreorientert.

Etter praksis

Første samling etter praksis får studentene i oppgave å lage et muntlig gruppefremlegg som presenteres for resten av klassen og faglærerne i SRLE. Faglærere i SRLE legger ut nærmere kriterier og opplegg for fremlegget i Canvas uken før samling.

7. Praksis 4.studieår, 10 dager

Praksis knyttet til fordypningsfaget informeres om i hvert enkelt fordypningsemne.

8. Et forpliktende samarbeid

Barnehagelærerutdanningen ved USN legger opp til felles rammer for møter og samarbeid med praksisfeltet (jf. pkt 3.3 i dokumentet *Profesjon, progresjon og praksis i barnehagelærerutdanningen*).

Studieåret 2022/2023:

Campusteamet består av:

- Janne Ekholdt Hilleren – programleder for barnehagelærerutdanningen
- Anne Landsverk – studieveileder
- Vigdis Liahagen – praksisrådgiver og skikkethetsansvarlig

Profesjonsveileder har ansvaret for oppfølging av studentens profesjonsdannelse i praksis. Hvem som er profesjonsveileder for hvert trinn, kommer frem av informasjon sendt fra praksiskontoret i forkant av hver praksisperiode.

Møtearenaer:

- **Studiestartsmøte** i august med partnerbarnehagene for planlegging av samarbeid og dagsaktuelle saker.
- **Evalueringmøte** i mai/juni med partnerbarnehagene for evaluering av samarbeid og dagsaktuelle saker.
- **Praksisforberedende møte** før praksisperioden for studenter, praksislærere, profesjonsveileder og faglærere.
- **Underveismøte/trepartssamtale** hvor profesjonsveileder kommer ut i barnehagene. Utgangspunkt for møtene er studentoppgaver, utviklingsmål og vurdering.
- **Praksisoppsummerende møte** for studenter, profesjonsveileder og faglærere

8.Mal for vurderingsskjema

PRAKSIS USN BLU - STANDARD SKJEMA FOR VURDERING AV STUDENTENS KOMPETANSE GRÅ FELT FYLLES UT AV PRAKISTEAMET (campusteam/profesjonsveileder/faglærerteam) PÅ CAMPUS VURDERINGSSKJEMA	
SEMESTER:	KULLKODE & KLASSE:
CAMPUS:	
STUDENT:	
PARTNERBARNEHAGE:	
BARNAS ALDER:	
STYRER/DAGLIG LEDER:	
PRAKISLÆRER:	
KRI TERIER FOR PROGRESJON I PRAKSIS	USN BLU KRAV (FELLES KRITERIER) ... kriterier knyttet til progresjon i den pedagogiske profesjonsdannelsen
	LÆRERS VURDERING (AV STUDENTEN) ... av studentens profesjonsdannelsen
EMNER	USN BLU KRAV (FELLES KRITERIER) ... kriterier forankret i de aktuelle emneplanenes læringsutbyttebeskrivelser , valgt ut i den lokale planleggingsprosessen av partnerskapet.
	LÆRERS VURDERING (AV STUDENTEN) ... av studentens fagdidaktiske oppgaver relatert til kunnskapsområdene (KO)
VEIEN VIDERE	Studentens progresjon i egen profesjonsdannelsen: Lærers vurdering av hva studenten må arbeide videre med i neste praksisperiode. Dette er også forankret i 1) studentens praksiskontrakt og 2) den løpende skikketshetsvurderingen.
Bestått/Ikke bestått:	Dato og sted for signatur (under):
Styrer/Daglig leder: Praksislærer: Student:	